

HØRINGSOPPSUMMERING – FORSLAG TIL ENDRING AV FØRERKORTFORSKRIFTEN

Vegdirektoratet sendte 15. april 2013 forslag til endring av førerkortforskriften til høring med svarfrist 1. juli 2013. Det er kommet inn 17 hørings svar.

Følgende høringsinstanser hadde ingen kommentarer til høringen:

Direktoratet for arbeidstilsynet, Helse- og omsorgsdepartementet, Statens vegvesen Region midt, Statens vegvesen Region nord, Statens vegvesen Region vest, Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, Kunnskapsdepartementet, Arbeidsdepartementet, Utenriksdepartementet, Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet.

Statens vegvesen Region sør støtter de foreslåtte endringene.

Innspill fra Statens vegvesen Region øst, Helsedirektoratet, Kongelig Norsk Automobilklub (KNA), Justis- og beredskapsdepartementet, Norges Automobil-Forbund (NAF), Nasjonalt ID-senter og NHO Transport omtales under hver enkelt bestemmelse under.

Innspill og vurdering av foreslåtte endringer

Vegdirektoratets kommentarer tas inn under hvert innspill.

Vedtatt forskriftstekst siteres før kommentarene til de foreslåtte endringene.

§ 1-2 Anerkjennelse av utenlandske førerkort

«§ 1-2 skal lyde:

§ 1-2 Anerkjennelse av utenlandske førerkort

Førerkort utstedt i EØS anerkjennes, både ved midlertidig opphold og ved fast bosetting. EØS-førerkort som ikke er utstedt etter kravene i direktiv 2006/126/EF eller omfattes av vedtak 2013/21/EU, gir ikke førerett i Norge.

I kap. 8 og 9 er det fastsatt nærmere bestemmelser om anerkjennelse og i kap. 10 om innbytte av utenlandske førerkort.

Utenlandsk førerkort gir ikke førerett i Norge dersom:

- a) førerkortet er ugyldig i utstederstaten, herunder at førerkortet er utløpt,*
- b) førerett i henhold til førerkortet er tapt eller tilbakekalt i utlandet,*
- c) førerkortet tidligere er innbyttet i norsk førerkort,*
- d) føreretten i henhold til førerkortet er tapt eller tilbakekalt i Norge,*
- e) førerkortet er inndratt eller beslaglagt i Norge,*
- f) førerett i henhold til norsk førerkort er tapt eller tilbakekalt i Norge,*
- g) norsk førerkort er inndratt eller beslaglagt i Norge, eller*
- h) det foreligger sperrefrist i Norge for tilsvarende klasse(r).*

Internasjonalt førerkort anerkjennes ved midlertidig opphold sammen med nasjonalt førerkort, jf. § 8-2. Internasjonalt førerkort alene gir ikke grunnlag for innbytte.»

Statens vegvesen Region øst skriver: «Vi er enige i forslaget om at det forskriftsfestes i § 1-2 at EØS-førerkort og rettighetene som følger av det når det ikke er utstedt etter kravene i direktiv 2006/126/EF ikke skal anerkjennes i Norge. Etter vår vurdering vil framsatt forslag medføre store utfordringer i forhold til å håndheve innholdet i bestemmelsen i forbindelse med dokumentkontroll, både av egen etat og politiet. Som det framgår både av direktiv 2006/126/EF, og førerkortforskriftens § 2-3, kan fast bopel i spesielle tilfeller defineres til å være i et annet land enn der vedkommende er folkeregistrert. Etter vår vurdering bør forskriftsteksten på dette punktet skrives om slik at personer som søker informasjon i forskriften forstår innholdet uten å måtte forholde seg til rådsdirektivet og vedtak i EU.»

Vegdirektoratets kommentarer:

Det er ingen andre høringsinstanser som har innspill til forslag til endring av denne bestemmelsen.

Vegdirektoratet ser at det hadde vært ønskelig å få presisert hvilke krav det dreier seg om. Dette blir imidlertid for omfattende da det gjelder alle krav som følger av direktivet. Det kan for eksempel være brudd på helsekrav, krav om fast bopel, kravet om at man ikke skal ha mer enn ett førerkort, med mer. De bestemmelsene som har vært mest aktuelle så langt, og som har foranlediget forslaget, er kravet til fast bopel. Vi kan imidlertid ikke utelukke at det vil forekomme tilfeller hvor det er utstedt førerkort i strid med andre krav i direktivet. Det er derfor vanskelig å plukke ut og fremheve enkelte krav, da det er viktig for oss at førerkort som skal anerkjennes i Norge er utstedt i tråd med kravene i direktivet. Vegdirektoratet ser derfor på nåværende tidspunkt ikke hvordan vi kan klargjøre denne bestemmelsen tilstrekkelig i forhold til Region øst sitt ønske.

Vegdirektoratet gjør en språklig endring i § 1-2 og endrer «og vedtak 2013/21/EU» til «*eller omfattes av vedtak 2013/21/EU*». Direktivet inneholder kravene til førerkortene, og vedtaket definerer hvilke tidligere gjeldende førerkortmodeller som godkjennes selv om de ikke fyller kravene i någjeldende direktiv.

Norges Automobil-Forbund (NAF) skriver at «*Den foreslåtte henvisningen i forslaget synes å oppfylle behovet for endring i henhold til kommisjonens vedtak om ekvivalenser mellom førerkortklassene som ble vedtatt i desember 2012.*»

NHO Transport er enige i at det forskriftsfestes at førerkort ikke anerkjennes når det ikke er utstedt etter kravene i tredje førerkortdirektiv, spesielt for å unngå førerkortturisme.

§ 4-1 Gyldighetstid for førerkort

«§ 4-1 skal lyde:

§ 4-1 Gyldighetstid for førerkort

Førerkort i klassene A, A2, A1, AM, B, BE, S og T gis 15 års gyldighet med mindre det settes en kortere gyldighetstid i henhold til § 4-2 til § 4-5. *Førerkortet skal ha varighet på maksimalt fem år dersom innehaveren har diabetes mellitus som behandles med insulin eller andre antidiabetika.* For søker som har fylt 60 år, settes utløpsdato på førerkortet til *dagen før søker fyller 75 år, eller til utløp av helseattesten dersom dette leveres.* Har søker fylt 75 år, settes *gyldighet som angitt i helseattesten.* *Har søker fylt 75 år, men ikke 78 år, kan helseattesten utstedes med inntil 3 års gyldighet, men maksimalt til dagen før fylte 80 år. Etter fylte 78 år kan helseattesten utstedes for inntil 2 år om gangen.*

Personer som har fylt 75 år 19. januar 2013, kan benytte liten helseattest ved siden av førerkortet så lenge helseattesten er gyldig.

Førerkort i øvrige klasser gis 5 års gyldighet med mindre det settes en kortere gyldighetstid i henhold til § 4-3 til § 4-5. Før utstedelsen må søker fremlegge helseattest. Ved utstedelse av førerkort etter dette ledd, gis førerkortklasse etter første ledd samtidig ny gyldighetsperiode etter reglene i første ledd. For søker som har fylt 66 år, *settes gyldighet som angitt i helseattesten, men maksimalt til dagen før søker fyller 71 år.* *For personer som har fylt 70 år, gis førerkortet gyldighet for ett år om gangen.*

For asylsøkere som dokumenterer lovlig opphold, gis førerkortet gyldighet for 4 år om gangen.»

Helsedirektoratet skriver i sitt høringsvar:

«Det er hensiktsmessig at bestemmelsene om 5 års varighet knyttet til diabetes mellitus flyttes fram. Det er enighet om at gyldigheten på helseattesten – og dermed varigheten av førerkortet – settes til 3 år fra fylte 75 år og til 2 år fra fylte 78 år. For å sikre mot forskjellsbehandling kan det være hensiktsmessig å presisere at førerkortet etter fylte 75 år (og før fylte 78 år) ikke skal kunne gis lenger varighet enn til fylte 80 år.

Dersom helseattesten angir lenger gyldighet, må førerkortet gis den maksimale gyldigheten som framgår av forskriften. Det er ikke nødvendig å innhente ny helseattest, men ved gjentakelser bør trafikkstasjonen ta kontakt med den aktuelle legen.

Varigheten bør angis i hele år slik det er lagt opp til i NA-0202. Det kan imidlertid i enkelte tilfeller være medisinskfaglige grunner til bare å tilrå ½ års gyldighet.

Vi ber om at EU-direktivets bestemmelse om maksimal gyldighet på 5 år etter et epileptisk anfall blir vurdert forskriftsfestet ved neste revisjonsrunde.»

Vegdirektoratets kommentarer:

Vegdirektoratet er enige i at personer ikke skal bli avvist på trafikkstasjonen dersom legen har gitt lenger gyldighet på helseattesten enn det som er angitt i førerkortforskriften. Gyldigheten vil i slike tilfeller bli satt etter reglene i førerkortforskriften § 4-1. Dette vil bli tatt inn i vår interne rutinehåndbok.

Det er vedtatt et nytt endringsdirektiv (2012/36/EU) til tredje førerkortdirektiv (2006/126/EF) med implementeringsfrist 31.12.2013. Vegdirektoratet sender ut en ny høring med forslag til endringer i førerkortforskriften og trafikkopplæringsforskriften i løpet av juli. Vi vil da ta med et forslag om å forskriftsfeste at førerkort ikke kan utstedes med lenger enn 5 års gyldighet til personer som har hatt anfallsvis opptredende hjernefunksjonsforstyrrelse, herunder epilepsi, de siste fem år.

Kongelig Norsk Automobilklub (KNA) er i hovedsak enig i og støtter de foreslåtte forslagene i høringen. De stiller imidlertid spørsmålsteget ved forslaget til gyldighet for helseattester for personer over 75 år. KNA skriver at: *«I dag er det vanlig praksis at helseattest i den aldersgruppen gis for ett år med noen unntak, selv om det ikke er gitt noen retningslinjer for praksisen. KNA mener det er tilstrekkelig med en ensartet bestemmelse om at «Etter fylte 75 år kan helseattest utstedes med inntil 2 års gyldighet». En gyldighet til 3 år de første årene vil i betydelig grad stride mot dagens praksis som bygger på medisinske vurderinger».*

Vegdirektoratets kommentarer:

Vegdirektoratet vil påpeke at det er gitt retningslinjer for hvor lang gyldighet som bør gis på helseattester for personer over 75 år. I Helsedirektoratets veileder (IS-1437) «Regler og veiledning for utfylling av helseattest for førerkort m.v. -2010» står det om attestens varighet at for personer over 75 år, vil det ofte være rimelig å gi attestens gyldighet i ett til to år.

Vegdirektoratets inntrykk er at mange leger heller gir for lang gyldighet på helseattesten i forhold til det som er forsvarlig. Det har vært tilfeller hvor personer over 75 år har fått helseattest med 10 års gyldighet. Gyldighetstiden er foreslått forskriftsfestet nettopp for å hindre at leger kan gi uforsvarlig lang gyldighet på helseattester. Det er Helsedirektoratet som har vurdert det slik at det er forsvarlig å sette en grense på opptil 3 år for personer mellom 75 og 78 år.

Det har ikke kommet inn andre innspill som går i mot dette forslaget. Endringene fastsettes derfor som foreslått når det gjelder gyldighetstid på helseattester for lette førerkortklasser for personer over 75 år.

Statens vegvesen Region øst foreslår en språklig korreksjon i bestemmelsens første ledd for å få språklig likhet for alle omtalte grupper: «Etter fylte 75 år kan helseattesten utstedes med inntil 3 års gyldighet, men maksimalt til dagen før fylte 80 år.»

Vegdirektoratets kommentarer:

Vegdirektoratet retter opp dette i endringsforskriften som fastsettes.

Statens vegvesen Region øst foreslår også en språklig presisering i tredje ledd. De foreslår følgende ordlyd: «For søker som har fylt 66 år, *settes gyldighet som angitt i helseattesten*, men maksimalt til dagen før søker fyller 71 år.»

Region øst skriver at det ikke er førerkortet som skal ha denne gyldigheten, kun tunge klasser. Ved å bruke formuleringen «samme gyldighet som helseattesten», kan man tolke det som antall år fra attesten er utstedt, mens det normalt skal være antall år fra utstedelsen av førerkortet. Ved å bruke formuleringen «settes gyldighet som angitt i helseattesten», bruker man samme formulering som i første ledd.

Vegdirektoratets kommentarer:

Vegdirektoratet er enige i at Region øst forslag til ordlyd er mer presis og endrer forskriftsteksten i tråd med deres forslag.

Norges Automobil-Forbund (NAF) mener at de foreslåtte endringene framstår som praktiske og klargjørende. De stiller imidlertid spørsmål ved kommentaren om at forslaget er utformet slik nytt Autosys er programmert. NAF har oppfattet det slik at Autosys ikke vil være klart før 2015 mens forskriftsendringene er foreslått å tre i kraft 1. august 2013.

Vegdirektoratets kommentarer:

Vegdirektoratet kan informere om at nytt Autosys førerkortregister ble tatt i bruk 3. juni i år.

NHO Transport stiller seg positive til den foreslåtte endringen i § 4-1.

§ 4-3 Førerkort med begrensning

«§ 4-3 skal lyde:

En begrensning av føreretten av helsemessige årsaker, kan ikke gis uten at det er *gitt dispensasjon fra helsekravene for den aktuelle klassen. Selv om helsekravene er oppfylt på attesttidspunktet, kan føreretten tidsbegrenses for å sikre forsvarlig medisinsk oppfølging.* En

dispensasjon fra helsekravene gir ingen automatisk rett til å få utstedt førerkort. Førerkortet gis påtegning om begrensning *jf. vedlegg 4 (førerkortkoder)*, men helsemessige forhold påføres ikke.

Føreretten kan når særlige *helsemessige forhold* hos søkeren gjør det nødvendig, begrenses til å gjelde:

1. kjøring med motorvogn av bestemt gruppe eller type, eventuelt med nærmere angitt utstyr
2. bestemt(e) kjennemerke(r)
3. kortere gyldighetstid enn det normale *eller*
4. en kombinasjon av disse.

Førerett med geografisk begrensning kan gis av Vegdirektoratet.»

Helsedirektoratet er enig i at passusen «eller andre forhold hos søkeren» i § 4-3, 1. ledd fjernes, slik at de nevnte begrensninger kun kan gis når helsemessige forhold gjør det nødvendig. Vi støtter også den foreslåtte endringen i § 4-3, 2. ledd, slik at den bare vil omfatte geografiske begrensninger.

Når det gjelder § 4-3, 3. ledd, viser Helsedirektoratet til tidligere kontakt. De ber om at det blir vurdert om bestemmelsen bør presiseres for unngå tolkningstvil.

Helsedirektoratet skriver: «§ 4-3, 3. ledd sier at «*En begrensning av føreretten av helsemessige årsaker, kan ikke gis uten at det er gitt dispensasjon fra helsekravene for den aktuelle klassen. En dispensasjon fra helsekravene gir ingen automatisk rett til å få utstedt førerkort med begrensning etter annet ledd.*»

Bestemmelsen kan tolkes slik at føreretten ikke kan begrenses av helsemessige årsaker annet enn i saker hvor det er nødvendig med dispensasjon, dvs. der helsekravene ikke er oppfylt. Bestemmelsen har imidlertid i praksis vært forstått slik at tidsmessig begrensning også kan gis der helsekravene er oppfylt på attesttidspunktet, når legen mener det er nødvendig.

Selv om helsekravene er oppfylt, tilrår legen i mange tilfelle en kortere gyldighetstid for førerkortet enn den normale for klassen, først og fremst for å sikre en forsvarlig medisinsk oppfølging. Vi har forstått at trafikkstasjonene nesten alltid følger legens tilråding. Spørsmålet er om dette kan være i strid med nevnte bestemmelse.

Ved at man nå strammer inn § 4-3 og fjerner «andre forhold hos søkeren», anser vi at det er viktig at ordlyden også i 3. ledd presiseres. Det er ønskelig at det skal være mulig å gi et førerkort en kortere varighet enn normalt for klassen, der helsemessige forhold tilsier det. Det bør da ikke være tvil om at dette er i tråd med førerkortforskriftens bestemmelser for slike begrensninger.»

Vegdirektoratets kommentarer:

Vegdirektoratets er enige i at det er fornuftig og viktig for trafikksikkerheten at legene har anledning til å anbefale tidsbegrensning av føreretten til personer som oppfyller helsekravene,

men hvor det kan knytte seg usikkerhet til om førerkortinnehaverens helse kan svekkes over tid. Dette bør tas inn eksplisitt i forskriftsteksten. Vi har derfor valgt å presisere at førerretten kan tidsbegrenses selv om helsekravene er oppfylt på tidspunktet for utstedelse av helseattesten. Det presiseres også i forskriftsteksten at dette kun kan skje i tilfeller hvor det er nødvendig for å sikre forsvarlig medisinsk oppfølging.

Vegdirektoratet har også valgt å bytte plass på leddene og flytte noen punktum for å gjøre bestemmelsen tydeligere.

Norges Automobil-Forbund (NAF) støtter forslaget om å fjerne passusen eller andre forhold hos søkeren. De skriver at de øvrige endringene fremstår som klargjørende og forbedrede formuleringer rent språklig

NAF anbefaler at Vegdirektoratet sammen med Helsedirektoratet initierer en informasjonskampanje overfor legene slik at det ikke blir skrevet ut helseattester med lengre gyldighetstid enn det er anledning til. På denne måten vil søkeren unngå unødig heft og utgifter ved at helseattesten ikke blir godtatt.

Vegdirektoratets kommentarer:

Vegdirektoratet vil med de foreslåtte endringene få hjemmel til å nekte å utstede førerkort med lenger gyldighet enn den som kan settes på helseattesten. Dersom noen har fått en helseattest med for lang gyldighet, vil søkeren ikke bli avvist, men få utstedt førerkort med gyldighet som om helseattesten var gitt den gyldigheten det maksimalt er adgang til å gi. Det kan likevel være behov for informasjon til legene for å bevisstgjøre de på hvor viktig det er å vurdere gyldighetstiden nøye. Dette vil vi vurdere i samråd med Helsedirektoratet.

NHO Transport har ingen oppfatninger om det er adgang til å gi begrense gyldighet på førerkort på grunn av vandel slik rettsstillingen er i dag, men mener at det i en del tilfeller kan være berettiget å gi førerkortet begrenset gyldighet på grunn av vandel. NHO Transport mener at utstedelse av vandelsattest til en viss grad er basert på skjønn, og at det derfor i tvilstilfeller hos politiet bør være rom for å gi begrenset gyldighet på grunn av vandel.

Vegdirektoratets kommentarer:

Vegdirektoratet mener at det er helt klart at det ikke er hjemmel for å gi begrenset gyldighet på førerkortet på grunn av vandel. Vi ser heller ingen grunn til at det skal kunne gis begrenset gyldighet på grunn av vandel. Hvis en førerkortinnehaver begår en kriminell handling som medfører at vandelskravet for å inneha førerkort ikke lenger er oppfylt, må politiet heller inndra førerkortet igjen. Ordningen for vurdering av vandel vil bli presisert når vegtrafikkloven blir endret for å tilpasses ny politiregisterlov som er vedtatt men ikke trådt i kraft.

§ 5-1 Søknad om førerkort

«§ 5-1 andre til fjerde ledd skal lyde:

Søknad om førerkort skrives på fastsatt skjema som sendes/leveres til det lokale distriktsvegkontoret eller den lokale trafikkstasjonen. *Søknad kan også leveres via Internett i førerkortklasser hvor det er tilrettelagt for det.* Krav om søknadsskjema gjelder ikke for fornyelser, med mindre det kreves ny førerprøve.

Egenerklæring om helse, eller helseattest når dette er nødvendig eller kreves etter vedlegg 1, skal vedlegges søknaden. Ved navneendring skal vigselfbrev eller navnebrev vedlegges, dersom endringen ikke fremgår av Det Sentrale Personregister. Helsen må være godkjent før bestilling av avsluttende prøve.

For personer som søker om førerkort første gang sender Statens vegvesen forespørsel til politiet for å kontrollere at vandelen er godkjent. Vandelen må være godkjent før bestilling av avsluttende prøve.»

I fjerde ledd foreslås det presisert at for personer som søker om førerkort første gang må vandel må være godkjent før bestilling av praktisk førerprøve for å unngå at kandidater blir avvist til praktisk førerprøve. **Statens vegvesen Region øst** mener at det bør innarbeides i forskriftsteksten at tilsvarende gjelder for personer som trenger godkjenning av politiet ved tilbakelevering av inndratt førerkort og ved søknad om innbytte fra land utenfor EØS-området.

NHO transport er enige i forslaget om å fjerne eksisterende bestemmelse om at det ved søknad om førerkort skal legges ved uttalelse fra politiet fordi det nå er Statens vegvesen som undersøker dette med politiet.

Justis- og beredskapsdepartementet skriver at: «*Etter politiregisterloven § 36 kan vandelskontroll enten foretas som politiattest, som vandelsvurdering eller som straffattest. Vi kan ikke se at forholdet til politiregisterloven er nærmere vurdert i høringsnotatet. Politiregisterloven er vedtatt, og ved denne lovs ikrafttredelse vil strafferegistreringsloven tilhørende forskrift oppheves i sin helhet.*»

Justis- og beredskapsdepartementet viser videre til at det i møte mellom Samferdselsdepartementet, Vegdirektoratet og Justis- og beredskapsdepartementet ble anbefalt at det bør tydeliggjøres i vegtrafikkloven at politiet foretar en fullstendig vandelsvurdering, herunder at politiet fatter vedtak som vil være bestemmende for hvorvidt en førerkortkandidat kan få førerkort eller ikke. Videre ble det anbefalt at det i lov eller forskrift blir fastsatt hvilke kriterier som skal legges til grunn for vurderingen av hvorvidt kandidaten oppfyller vandelskravet eller ikke.

Vegdirektoratets kommentarer:

Vegdirektoratet vil presisere at den foreslåtte endringen kun er rettet mot å oppdatere bestemmelsen til slik en søknadsprosess faktisk foregår i dag. Samferdselsdepartementet jobber med en endring av vegtrafikkloven for å tilpasse den til ny politiregisterlov. Vegdirektoratet vil tilpasse førerkortforskriften i forhold til Samferdselsdepartementets forslag til endringer av vegtrafikkloven når dette er klart.

§ 5-2 Utstedelse av førerkort

§ 5-2 andre og tredje ledd skal lyde:

Når det er krav om obligatorisk opplæring etter trafikkopplæringsforskriften, kan førerkort ikke utstedes i den aktuelle klassen før det dokumenteres at slik opplæring er gjennomført.

Før førerkort utstedes må søker fremvise akseptabel legitimasjon med navn, fødselsnummer (11 siffer), eller D-nummer for de som ikke har norsk fødselsnummer, og bilde. Søkerens identitet må kontrolleres og søkers navnetrekk gis under kontrollerte betingelser.

Nasjonalt ID-senter skriver at de «antar at legitimasjonen som er aktuell å akseptere er bankkort uten bilde med D-nummer. Utlendinger som er innvilget begrensede oppholdstillatelser, ofte begrunnet i ID-tvil, vil etter reglement fastsatt av Finans Norge, kun ha adgang på grunnleggende banktjenester som utelukker tildeling av Bank-ID og bankkort med bilde. D-nummer tildeles i utgangspunktet til utenlandske statsborgere med midlertidig opphold som ikke skal registreres som bosatt i Norge og har et begrunnet behov for D-nummer. De skriver videre at: «Førerkort og bankkort blir i praksis benyttet som identitetsbevis på tross av at pass/norsk reisedokument, eller eventuelt godkjente nasjonale ID-kort, er de eneste legitimasjonsdokumentene som vil være godkjent som identitetsbevis i en utlendingskontroll. Siden førerkort i praksis benyttes som identitetsbevis, er det viktig at det ved utstedelse av førerkort stilles strenge krav til dokumentasjon på identitet og at personkontroll blir gjennomført før utstedelse av førerkort på bakgrunn av D-nummer.»

Vegdirektoratets kommentarer:

Vegdirektoratet vil understreke at førerkort ikke utstedes på bakgrunn av D-nummer alene. Det følger av forskriften § 5-2 at det skal framlegges «akseptabel legitimasjon» før førerkort kan utstedes.

Et bankkort uten bilde er ikke omfattet av hva som regnes for å være «akseptabel legitimasjon». Dersom noen ikke har legitimasjon med bilde og fødselsnummer (11 siffer), kan man legitimere seg ved hjelp av flere dokumenter som til sammen dokumenterer disse elementene. Dette kan f.eks. være nasjonalt id-kort eller pass sammen med bostedsattest og bekreftelse på D-nummer fra Folkeregisteret. Dokumentene må da gi uttrykk for sammenfallende opplysninger, slik at det ikke er tvil om identiteten til vedkommende. Dersom Statens vegvesen er i tvil om identiteten, vil ikke førerkort bli utstedt. Henvisningen til D-nummer skal vise at personer som ikke har fødselsnummer må dokumentere D-nummer i stedet, det er ikke ment å erstatte kravet om «akseptabel legitimasjon».

§ 7-2 Utstedelse av nytt førerkort når førerkortet er mistet eller stjålet

Nytt førerkort kan utstedes som duplikat, fornyelse eller innbytte til personer som har mistet eller blitt frastjålet sitt norske førerkort eller EØS-førerkort og som har fast bopel i Norge, dersom det ikke er kommet til rette fire uker etter at førerkortet er meldt tapt.

Førerkort kan utstedes straks dersom alt tyder på at førerkortet er tapt for alltid, dersom det er nødvendig å kjøre i utlandet, dersom det skal utvides til en ny førerkortklasse eller dersom en av førerkortklassene eller kompetansene har mindre enn 6 måneders gjenstående gyldighet på førerkortet. For førerkort fra EØS kan det kreves fremlagt dokumentasjon på føreretten fra utstederlandet.

I stedet for duplikat for gyldige førerkort utstedt før 19. januar 2013 med gjenstående gyldighetstid som er lenger enn det som følger av § 4-1, utstedes nytt førerkort etter bestemmelsene i § 4-1.

Dersom førerkortet kommer til rette, skal det straks innleveres til en trafikkstasjon.

Statens vegvesen Region øst foreslår at ordet *kompetanse* innarbeides i andre ledd, slik at yrkessjåførkompetanse og kode 160 sidestilles med førerkortklasse(ne). De foreslår også en språklig presisering i siste ledd av setningen:

«Førerkort kan utstedes straks dersom alt tyder på at førerkortet er tapt for alltid, dersom det er nødvendig å kjøre i utlandet, dersom det skal utvides til en ny førerkortklasse eller kompetanse, eller dersom en av førerkortklassene eller kompetansene har mindre enn 6 måneders gjenstående ~~administrativ~~ gyldighet på førerkortet.» Region øst mener at administrativ gyldighet kun gjelder lette klasser og de mener at hvis man kun sier gyldighet på førerkortet vil det gjelde både lette og tunge - og kompetanser.»

Vegdirektoratets kommentarer:

Vegdirektoratet er enige i at ordet kompetanse bør være med og tar det inn i endringsforskriften. Vegdirektoratet er ikke enig i at det kun er lette klasser som har administrativ gyldighet. Det følger av tredje førerkortdirektiv at tunge førerkortklasser skal ha en administrativ gyldighet på fem år. Den administrative gyldigheten får imidlertid ikke så stor betydning, da føreretten også kun er gyldig i fem år om gangen og må fornyes med helseattest.

Vegdirektoratet er enige i at det kan bli klarere for publikum dersom man legger til *på førerkortet* i slutten av setningen. Dette tilføyes derfor i endringsforskriften. Samtidig fjernes «administrativ» fra forskriftsteksten, da det uansett er gyldighetstiden som fremkommer på førerkortet som er bestemmende for når det må fornyes.

§ 9-2 Førerkort utstedt i EØS-stat

«§ 9-2 første ledd skal lyde:

Førerkort som er utstedt i en annen EØS-stat er gyldig her i landet i samsvar med sitt innhold til førerkortets gyldighetstid utløper. *Likevel gjelder § 4-6 andre ledd. Føreretten er begrenset til de internasjonale klassene som er nevnt i § 3-1 og rettigheter som følger av vedtak 2013/21/EU.* Førerkort utstedt i EØS-stat som er byttet inn fra et land utenfor EØS kan brukes i Norge i inntil 3 måneder. Personer som tok fast bopel i Norge før 19. januar 2013 og som er innehaver av EØS-førerkort byttet inn fra stat utenfor EØS, kan benytte førerkortet i Norge så lenge det er gyldig.»

Statens vegvesen Region øst påpeker at det i § 9-2 brukes både ordet land og stat.

Vegdirektoratets kommentarer:

Vegdirektoratet er klar over at det ikke er konsekvent bruk av land eller stat i førerkortforskriften. Vi kan imidlertid ikke se at dette er problematisk, eller at dette kan lede til misforståelser.

§ 10-2 Innbytte av førerkort utstedt i land utenfor EØS-området

«§ 10-2 skal lyde:

§ 10-2. Innbytte av førerkort utstedt i land utenfor EØS-området

Fullverdig førerkort utstedt i Australia, Canada, Hongkong, Israel, Monaco, New Zealand, San Marino, Sør-Korea og USA kan byttes til norsk førerkort i tilsvarende klasse(r) etter bestått praktisk førerprøve. Førerkortklasser som tilsvarer AM, S og T byttes ikke inn. Førerkort for bil fra Japan kan byttes til norsk førerkort klasse B uten praktisk prøve. Førerkort fra andre land kan ikke byttes inn. Gjelder innbyttet også klasse C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D eller DE, må praktisk prøve i klasse B bestås først. Deretter må prøve bestås i den mest omfattende klassen, jf. § 6-1 andre ledd, som det søkes innbytte av. Gjelder innbyttet klasse A1, A2 eller A, må praktisk prøve for motorsykkel bestås.

Førerkortet må være utstedt og fullverdig før søker tok fast bopel eller flyttet tilbake til Norge. Søker må oppfylle de norske alderskravene i aktuelle førerkortklasser når praktisk prøve gjennomføres. Når førerkortets tekst ikke er engelsk, fransk eller tysk, må førerkortet suppleres med et gyldig internasjonalt førerkort for søker eller med godkjent oversettelse til norsk.

Innbyttet må være gjennomført senest innen ett år etter at vedkommende tok fast bopel eller flyttet tilbake til Norge. Dersom søknad leveres så sent at det ikke er mulig å gjennomføre innbyttet innen ettårsfristen eller innbyttefristen på ett år er overskredet når det søkes om innbytte, kan førerkortet likevel byttes inn i klasse B etter gjennomført obligatorisk opplæring i mørkekjøring, førstehjelp og sikkerhetskurs på bane samt bestått teoretisk og praktisk prøve. Dersom innbyttet for klasse B ikke er gjennomført innen 2 år etter at søker tok fast bopel eller flyttet tilbake til Norge, anses vedkommende som førstegangssøker i Norge. Det samme gjelder for øvrige klasser dersom innbyttet ikke er gjennomført innen ett år etter at søker tok fast bopel i Norge.

Når det fattes positivt vedtak om innbytte, fastsettes det en frist for at praktisk(e) prøve(r) må bestås innen ett år fra vedkommende tok fast bopel eller flyttet tilbake til Norge. Samtidig utstedes det midlertidig kjøretillatelse for inntil 3 måneder, men ikke utover ettårsfristen. Slik tillatelse gis bare en gang.

Dersom praktisk prøve i klasse B ikke bestås på første forsøk, behandles søker på samme måte som ved overskridelse av innbyttefristen etter tredje ledd ovenfor. Etter bestått praktisk prøve i klasse B, har søker til sammen to forsøk på å bestå praktisk prøve i øvrige bilklasser (C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D og DE). Retten til innbytte for øvrige klasser faller bort dersom praktisk prøve ikke er bestått på to forsøk. Praktisk prøve i klasse A1, A2 eller A, må være bestått på maksimalt to forsøk innen ettårsfristen for innbytte utløper. Er søkers prestasjoner ved praktisk prøve så svake at prøven må avbrytes, skal det treffes vedtak om at retten til innbytte faller bort. Eventuell midlertidig kjøretillatelse bortfaller for aktuell førerkortklasse hvis søker ikke består praktisk prøve.

Person som har fast bopel i Norge og har tatt førerkort under midlertidig opphold i land nevnt i første ledd ovenfor, kan på samme vilkår som over få byttet til norsk førerkort. Kravet

er at førerkortet ble tatt under et sammenhengende opphold i utstederlandet som varte i minst 6 måneder.»

Statens vegvesen Region øst er i tvil om forskriftsteksten skal forstås slik at man ikke kan ta klasse A før klasse B ved innbytte. Region øst antar at intensjonen er at man ikke kan ta en høyere klasse før klasse B. De mener det bør presiseres i forskriftsteksten.

Vegdirektoratets kommentarer:

Vegdirektoratet er enige i dette og endrer setningen i § 10-2 første ledd.

Tidligere siste punktum i første ledd om at norske alderskrav må være oppfylt, flyttes til andre ledd fordi det passer bedre tematisk der. Samtidig presiseres det at det er før praktisk prøve avlegges at norske alderskrav må være oppfylt. Det betyr at man kan få byttet inn klasse B selv om man ikke hadde fylt 18 år da man kom til Norge så lenge man fyller 18 år og består praktisk prøve før innbyttefristen går ut, forutsatt at øvrige vilkår for innbytte er oppfylt.

Region øst mener at det i første ledd også bør presiseres ytterligere hva som menes med «Fullverdig førerkort...». Region øst er usikre på «*om det menes at førerkortet som innleveres skal være fullverdig, altså ikke provicional driving licence m.m.? Eller om det er ment at man kan få innbytte på provicional, dersom det var fullverdig når man kom/flyttet tilbake til Norge. Hvis det er det siste som gjelder mener det at dette bør presiseres.*»

Vegdirektoratets kommentarer:

Vegdirektoratet er enige i at det bør komme tydeligere fram i forskriftsteksten. Presiseringen tas imidlertid inn i andre ledd hvor andre punktum fastsettes som følger: *Førerkortet må være utstedt og fullverdig før søker tok fast bopel eller flyttet tilbake til Norge.*

Statens vegvesen Region øst foreslår også en presisering i fjerde ledd. De skriver: «*I fjerde ledd står det «Samtidig utstedes det midlertidig kjøretillatelse for inntil 3 måneder, men ikke utover ettårsfristen.» Hva «...alt etter hvor sent søknaden leveres» betyr, forstår man først i den siste setningen: «Midlertidig kjøretillatelse utstedes ikke når innbyttefristen på ett år er overskredet ved søknad om innbytte.» Ved å ta med ettårsfristen i den første setningen, blir den mer forståelig, og man kan fjerne den siste setningen i leddet.»*

Vegdirektoratets kommentarer:

Vegdirektoratet er enige i dette og endrer fjerde ledd som foreslått. Samtidig fjernes siste punktum som lød som følger «*Midlertidig kjøretillatelse utstedes ikke når innbyttefristen på ett år er utløpt*». Vegdirektoratet mener at denne setningen er overflødig da det følger forutsetningsvis av fjerde ledd andre punktum som endret etter innspill fra Region øst: «*Samtidig utstedes det midlertidig kjøretillatelse for inntil 3 måneder, men ikke utover ettårsfristen.*»

Statens vegvesen Region øst kommenterer også at: «*I fjerde ledd står det «Leveres søknaden etter at innbyttefristen på ett år er utløpt, fastsettes det en frist for å gjennomføre innbytte som utløper 2 år etter at vedkommende tok fast bopel eller flyttet tilbake til Norge.» Det er vel ikke søknadstidspunktet i seg selv som er viktig. Søkeren kan levere søknad 11 ½ mnd etter at fast bopel er etablert, men når vedtaket fattes er kanskje ettårsfristen overskredet og vedtaket vil da kun omhandle regler for innbytte etter ett år. Hvis man leser teksten «Leveres søknaden etter at innbyttefristen på ett år er utløpt,.....» helt bokstavelig, kan det se ut til at så lenge*

søknaden er innlevert før ettårsfristen, skal man få mulighet for innbytte etter reglene innenfor ettårsfristen.»

Vegdirektoratets kommentarer:

Vegdirektoratet er enige i at søknadstidspunktet ikke er avgjørende. Samtidig ser vi at toårsfristen er omtalt både i tredje og fjerde ledd. Vegdirektoratet fjerner derfor setningen om toårsfristen i fjerde ledd.

I femte ledd, andre punktum, står det at retten til innbytte for *øvrige klasser* faller bort dersom praktisk prøve ikke er bestått på to forsøk i den eller de klassene søkeren har valgt å avlegge prøven i. **Statens vegvesen Region øst** er usikre på om dette også gjelder A-klassene, og foreslår at forskriftsteksten presiseres.

Vegdirektoratets kommentarer:

Klasse A faller utenfor «øvrige klasser» i denne forbindelse, slik at dette bare omfatter tunge klasser. Hvilke klasser som omfattes av øvrige klasser tas inn i forskriftsteksten for at det ikke skal være tvil om dette. For A-klassene kan man avlegge to egne forsøk innenfor ettårsfristen for innbytte. Vegdirektoratet presiserer dette i forskriftsteksten. Dersom praktisk prøve ikke er bestått på to forsøk, må A-klassene erverves som ved førstegangsserverv ved full obligatorisk opplæring i tillegg til teoretisk og praktisk prøve.

Statens vegvesen Region øst foreslår at det foretas språklige presiseringer i den foreslåtte forskriftsteksten i femte ledd siste punktum som er foreslått som følger: «Eventuell midlertidig kjøretillatelse bortfaller hvis søker ikke består praktisk prøve».

Region øst skriver: *«Dersom praktisk prøve på klasse B er bestått, men man stryker på tung klasse senere, bortfaller vel bare retten til å kjøre tunge klasser? (Gjelder dersom man ønsker å avlegge ny praktisk prøve på tung klasse innenfor ettårsfristen før man tar ut førerkort på klasse B).*

Ved søknad om innbytte av klasse A og B der man stryker på en av klassene, bortfaller vel retten til å kjøre kun på den klassen man stryker på?»

Vegdirektoratets kommentarer:

Dersom praktisk prøve for klasse B er bestått, faller midlertidig kjøretillatelse bare bort for den tunge klassen i tilfellet beskrevet av Region øst.

Klasse A og B betraktes isolert fra hverandre. Bortfall av midlertid kjøretillatelse gjelder bare den klassen hvor det er avlagt praktisk prøve med resultatet ikke bestått.

NHO Transport støtter forslaget om å presisere at det er fullverdige førerkort som kan byttes inn etter § 10-2. De støtter også forslaget om at de som ønsker å bytte inn førerkort i tunge klasser først må bestå praktisk prøve for klasse B for å sikre at grunnleggende bilførerkompetanse er til stede. NHO Transport støtter også forslaget om at innbytteretten faller bort dersom kandidaten ikke består prøvene på de to første forsøkene.

Ikraftttredelse

Vegdirektoratet ba spesielt om tilbakemelding om 1. januar 2014 er en tilstrekkelig frist for å gjøre forskriftsendringen i § 10-2 kjent for de den angår.

Statens vegvesen Region øst mener at 1. januar 2014 er tilstrekkelig frist under forutsetning av at regelendringene kommuniseres overfor målgruppen, både på www.vegvesen.no og ved pressemelding så fort forskriftsendringen er vedtatt.

NHO Transport mener at ikrafttredelsesdato for endringen i § 10-2 bør settes til 1. juli 2014. De mener at 1. januar ikke er en tilstrekkelig frist, spesielt fordi nødvendig dokumentasjon må foreligge ved søknad om innbytte.

Vegdirektoratets kommentarer:

Vegdirektoratet er ikke sikre på hvilke dokumenter NHO Transport sikter til i sitt høringssvar. Da det ikke er vist til eksempler på dette, og det ikke er kommet inn andre synspunkter som mener 1. januar 2014 er for kort tid, har Vegdirektoratet vedtatt at endringene skal tre i kraft 1. januar 2014.

De øvrige foreslåtte endringer er foreslått iverksatt 1. august 2013. På grunn av ferietid, og behov for systematisk å implementere forskriftsendringene i linjeorganisasjonen, forslår Statens vegvesen Region øst at endringene iverksettes den 1. september 2013 i stedet for 1. august 2013.

Vegdirektoratet støtter dette og endrer ikrafttredelsesdato for øvrige endringer til 1. september 2013.

Fastsetting av endringsforskrift

På bakgrunn av ovenstående oppsummering fastsettes endringer til førerkortforskriften i all hovedsak som foreslått, men med de presiseringer som nevnt under hver paragraf.